

56

HIZTEGI BATUA

bidaro - bizartsu

bidaro**bidatu**, bida, bidatzen Ipar h. gidatu**bidazti****bide 1****bidea** hautsi**bidea(k)** ebaki**bidea** galdu**bidea(k)** hetsi**bidea(k)** ireki**bidea(k)** itxi**bidea(k)** urratu**bide** batez**bide-aurreko**, **bide aurreko** ('aitzindari')**bide-bazter**, **bide bazter****bide** egin**bide** eman**bide-erakusle****bide-erdi**, **bide erdi****bide-ertz**, **bide ertz****bide izan** ('bidezko izan')**bidez****bidez bide****dela** (direla) **bide**, **zela** (zirela) **bide****bide 2** *Izen hori, euskaldunak kristautu baino lehenagokoa bide da***bide seinale**, **bide-seinale****bide-banatz*** e. **bidebanatze****bidegabe** iz eta izond**bidegabeko****bidegabekeria****bidegabeki****bidegurutze****bidekari** Ipar ik bidazti**bideko 1** iz**bideko 2** izond ik bidezko**bidelagun****bidelapur****bidenabar****bideo****bider****bideratu**, **bidera**, **bideratzen**

biderkadura
biderkagai
biderketa
biderkakizun
biderkatu, biderka, biderkatzen
biderkatzaile
bidesari
bidexenda
bideka
bidezain
bidezidor
bidezki adlag
bidezko 1 iz ik bidazti, erromes
bidezko 2 izond ik zuzen, legezko, zilegi
bien bitartean
bierarteko izlg *Ipar* 'arteko, bitarteko'
biga 1 iz 'bigantxa', 'txahala'
biga 2 zenb *biga etorri dira, *biga ikasle etorri dira*
bigantxa
bigarren
bigarrenez.
bigira *Bigirak dira beste olgeta batzuk baserri-etxeetan mutilak eta neskak gauzez egiten dituztenak*
bigizta* e. begizta
bigun
bigundu, bigun(du), biguntzen
bigungarri
bigunkeria
biguntasun
biguntzaile
bihar
bihar arte
biharko
biharamun
biharamunago *Ipar* 'biharamunaren ondoko eguna'
biharamuneko.
bihi = ale, garau
bihika 1 'aleka' 2 'ale, bihi'
bihikatu, bihika(tu), bihikatzen 'aletu'
bihitegi
bihitu, bihi(tu), bihitzen 'aletu'
bihortz
bihotz
bihotz-altxagarri, bihotz altxagarri
bihotz eman
bihotz-bihotzetik
bihotz-bihotzez
bihotzeko
bihotz-erdiragarri, bihotz erdiragarri
bihotz izan
bihotzaldi
bihotzeko
bihotzerre
bihotzez
bihotzondo
bihotzondoko
bihozbera
bihozberatasun
bihozgabe

bihozgabetu, bihozgabe(tu), bihozgabetzen
 bihozkada
 bihozmin
 bihozmindu, bihozmin(du), bihozmintzen
 bihozño
 bihozti
 bihoztoi
 bihoztxo
 bihoztun
 bihur 1 iz 'bilur' 2 izond h. bihurri
 bihurdika 1 iz 2 adlag
 bihurdikatu, bihurdika(tu), bihurdikatzen
 bihurdura
 bihurgune
 bihurkatu, bihurka, bihurkatzen, h. bihurdikatu, bihurritu
 bihurketa
 bihurkin
 bihurkor
 bihurrarazi, bihurraz, bihurrazten
 bihurraera
 bihurri
 bihurrialdi
 bihurrikatu, bihurrika, bihurrikatzen
 bihurrikeria
 bihurritu, bihurri(tu), bihurritzen 1 ad 2 iz
 bihurtu, bihur, bihurtzen
 bihurtze
 bijilia
 bikain
 bikaindu, bikain(du), bikaintzen
 bikainki
 bikaintasun
 bikario
 bike
 biketsu
 bikeztatu, bikezta, bikeztatzen
 biki
 biko
 bikoiti
 bikoitz
 bikoiztasun
 bikoiztu, bikoitz/bikoiztu, bikoizten
 bikor* e. pikor
 bikote
 biktima
 biku* e. piku
 bikun
 bikundu, bikun(du), bikuntzen
 bil-bil egin
 bila
 bilaka
 bilakabide
 bilakaera
 bilakarazi, bilakaraz, bilakarazten
 bilakatu, bilaka, bilakatzen
 bilaketa
 bilakuntza
 bilaldi

bilazazi, bilaraz, bilarazten 1 bilatzera behartu 2 biltzera behartu
bilari
bilatu, bila, bilatzen
bilatzaile
bilau
bilaukeria
bilbatu, bilba, bilbatzen
bilbe
bildoski
bildots
bildu, bil, biltzen
bilduki
bilduma
 bilduma egin
bildumagile
bildumari
bildumatu, bilduma(tu), bildumatzen
bildumen
bildur* e. beldur
bildura
bildutasun
bilera
bilgor
bilgune
billigarro h. birigarro
bilioi
bilketa
bilkin
bilkura
billar
billete 'dirua'
bilo
biloba
biltegi
biltoki
biltzaile
biltzar
biltzarkide
biltze
bilur
biluz batez ere adlag
biluzarazi, biluzaraz, biluzarazten
biluzgorri
 biluzgorrian
 biluzgorririk
biluzgorritasun
biluzgorritu, biluzgorri(tu), biluzgorritzen
biluzi 1 ad biluz, biluzten
biluzi 2 izond (cf biluz)
biluzik
biluztasun
bina
 binako
binaka
binakatu, binaka(tu), binakatzen
binazka h. binaka
binper *soineko guztiek badute beren ifrentzu edo binperra*
biola

- biolentzia** h. indarkeria
bioleta *Viola sp*
biolin
biologia
biologiko
biper* e. piper
bipera *lpar* h. sugegorri
bipi* e. pipi
bipil
bipildu, bipil(du), bipiltzen
bipilki
bipiltasun
bira
 bira egin
 biran
birabarki
biraka
birakari *ate birakari*
biraketa
birakor
birakortasun
birao
 birao egin
biraozile
biraoa
biraozari
birarazi, biraraz, birarazten
biratu, bira(tu), biratzen da/du ad bestera biratzen duzu aurpegia hura ez ikustearren; ilargia lurraren
 inguruan biratzen da
birazka *lpar* 'binaka'
birbiloba
birbira *lpar* 'pixka'
biribiri *Katuarentzat biria ekarri beharko da*
biribil
biribildu, biribil(du), biribiltzen
biribilgune
biribilkatu, biribilka, biribilkatzen
biribilketa
biribiltasun
birigarro
birika 1 arnasketa-organoa 2 biriki
birikeri
biriketako h. birikeri.
biriki abereen birika, jateko zatikatua
biritxi 1 *lpar* h. biki; 2 bikoitz; 3 bikoiti
birjaio, birjaio, birjaiotzen
birjina
birjintasun
biria *bederatzi birtetako joko hori biziki maite dugu herrian*
birlandatu, birlanda, birlandatzen
birloratu, birlora, birloratzen
birlore
birmoldaketa
birmoldatu, birmolda, birmoldatzen
birraitona
birramona
birrin
 birrin-birrin egin

birrindu, birrin(du), birrintzen

birritan

behin eta birritan

birsaldu, birsal, birsaltzen

birsortu, birsor, birsortzen

birtute* e. **bertute**

biru* e. **piru**

birunda

birundan

birzahi

bisaia 1 aurpegia 2 *debruen bisaia!* moduko esapideetakoa

bisaje *Herr* itxura harrigarri, zabarra

bisdun 'bitsa duena' ardo *bisduna*

bisean bis *Gehienetan etsaiak bi lerrotan ematen dira bisean bis, taulatuan*

bisera

bisigodo

bisigu

bisita

bisita egin

bisitari

bisiatu, bisita(tu), bisitatzen

Bisitazio 'Ama Birjinarena'

biska = **lika**

biskatsu = **likatsu**

biskatu = **liskatu**

bisoi

bisonte

bista

bistako

bistan egon

bistan izan

bistatik galdu

bistatik aldegin

bistatik kendu

bistaz ezagutu

(eta beste)

bistaratu, bistara, bistaratzen

bisurte

bisustu, bisuts, bisusten

bisuts

bitamina

bitan 'bi aldiz'

bitar

bitariko

bitarte

bitartean

bitarteko 1 iz 2 izond *noiz den ordikeria osoa, noiz bitartekoa, edo erdimerdi esaten zaiona*

bitartekotasun

bitartekotza

bitartez pospos *X izpien bitartez gorputz barruan dagoen edozer ikusi al izaten da*

bitasun

bits

bitsetan ("zorion-bitsetan")

bitsadera

bitxi 1 iz 2 izond

bitxidenda* e. **bitxi-denda**, **bitxi denda**

bitxigile

bitxigintza

bitxikeria
bitxitasun
bitxitegi
bitxiztatu, bitxizta, bitxiztatzen
bitzuk *Bizk*
bixigarri adkor ik bizigarri
bixika batez ere *Ipar* h. maskuri
bixkotx *Ipar* (=Heg bizkotxo)
bizar
 bizar-labana, bizar labana
 bizarra egin, kendu, moztu
 bizar-makina, bizar makina
bizardun
bizargabe
bizargile
bizargin
bizargintza
bizarmakina* e. bizar-makina, bizar makina
bizartegi
bizartsu

(Euskaltzaindiak, Zarautzen, 1996ko apirilaren 26an onartua)